

TÍHA ODPOVĚDNOSTI ZA SITUACI NA TRHU PRÁCE

VE VZTAHU K NÁHRADĚ ZTRÁTY NA VÝDĚLKU ZA NEMOC Z POVOLÁNÍ

JUDr. MARKÉTA SCHORMOVÁ, Mgr. ONDŘEJ PREUSS

Nejvyšší soud ČR vydal rozsudek definitivně řešící při o odpovědnost za situaci na trhu práce ve vztahu k náhradě ztráty na výdělku za nemoc z povolání.

Na jedné straně stála dělnice v textilní výrobě – zaměstnankyně, trpící nemocí z povolání, konkrétně šlo o astma bronchiale způsobené přecitlivělostí na polyamidové vlákno (dále jen „žalobkyně“), na druhé straně společnost, která jí nemoc způsobila (dále jen „žalovaná“). Žalobkyně se domáhala, aby jí žalovaná na odškodnění nemoci z povolání nahradila (kromě ztižení společenského uplatnění) ztrátu na výdělku, a to i do budoucna.

Žalobkyně zdůrazňovala, že její nemoc „je nevyléčitelná“, že „zdravotní komplikace si sama nezpůsobila“, že opakovaně žádá o plný invalidní důchod, ale nebylo jí vyhověno, „ač dle oznámení ČSSZ má invaliditu druhého stupně“, že žije sama, je rozvedená „a veškeré potíže spojené se svým zdravotní stavem a nemožností sehnat zaměstnání snáší úplně sama“. Za této situace podle jejího názoru „po ní nelze požadovat, aby nesla odpovědnost za situaci na trhu práce“.

SPOR O VÝŠI NÁHRADY ZTRÁTY NA VÝDĚLKU

Nebylo sporu o tom, že žalobkyně má nárok na náhradu ztráty na výdělku. Jádrem sporu byla výše této náhrady. Platilo podle starého zákoníku práce a platí i dnes, že náhrada za ztrátu na výdělku se poskytne zaměstnanci v takové výši, aby spolu s jeho výdělkem po zjištění nemoci z povolání s připočtením případného invalidního nebo částečného invalidního důchodu poskytovaného z téhož důvodu se rovnala jeho průměrnému výdělku před vznikem škody.

Vlastním sporným bodem se stala možnost odečítání alespoň minimální mzdy od výše poskytované náhrady, ač jí žalobkyně kvůli situaci na trhu práce neměla šanci reálně získat. Žalovaná strana trvala na tom, že odečet minimální mzdy při výpočtu náhrady je dnes stanoven v § 371 odst. 3 zákoníku práce a „v době platnosti (především) zákoníku práce pak k tomuto stanovisku jednoznačně dospěla judikatura“.

Žalobkyně naopak trvala na tom, že onemocněla nemocí z povolání „velice závažnou, chronickou, prakticky nevyléčitelnou, v případě striktního nedodržení léčebného režimu i život ohrožující“ a že „zdravotní omezení žalobkyně v důsledku této nemoci prakticky vyřadilo z možnosti být zaměstnána“, a zdůraznila, že za dané situace žalovaná odpovídá i za tu část ztráty na výdělku, kterou žalobkyně nemůže dosahovat proto, že pro poškození zdraví z důvodu nemoci z povolání „nepřichází pro ni v úvahu žádná z profesí“ uvedená na seznamu předloženém Úřadem práce.

ZE SOUDNÍ PRAXE

SOUD SE PŘIKLONIL NA STRANU ŽALOVANOU

I když odpovědnost zaměstnavatele za škodu způsobenou nemocí z povolání je tzv. objektivní odpovědností, je zaměstnavatel povinen nahradit jen takovou škodu, která poškozenému zaměstnanci vznikla následkem nemoci z povolání (tj. v příčinné souvislosti s nemocí z povolání). Skutečnost, že poškozený zaměstnanec, který pro následky nemoci z povolání nemůže konat dosavadní práci, nemůže nastoupit po zjištění nemoci z povolání jiné zaměstnání odpovídající nemocí z povolání snížené (omezené) pracovní způsobilosti jen pro nedostatek pracovních příležitostí, není způsobena následky nemoci z povolání, ale situací na trhu práce.

Za situace, kdy je trh práce „plně saturován“ a v nabídce volných pracovních míst Úřadu práce nelze nalézt vhodné pracovní místo, jeví se soudu jako odpovídající určit potenciální příjem osoby schopné pracovní činnosti ve výši odpovídající minimální zaručené mzdě; opačný názor by totiž činil zaměstnavatele odpovědného za situaci na trhu práce, ačkoliv není (nemůže být) následkem nemoci z povolání to, že pro nedostatek vhodných volných pracovních příležitostí není na trhu práce uplatnění pro všechny zaměstnance, kteří mají sníženou pracovní způsobilost v obdobném rozsahu jako žalobkyně.

Platí tedy, že zaměstnavatel zásadně nenese tíhu situace na trhu práce, což může být zajímavé i pro budoucí vznesené nároky či nové spory.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 5. 10. 2011, č. j. 21 Cdo 3558/2010)

Autoři článku pracují v advokátní kanceláři jasanská&co.

VE SBÍRCE ZÁKONŮ VYŠLO

● Částka 115 – rozeslaná dne 14. listopadu 2011

329. Zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů *Datum účinnosti: od 1. ledna 2012*

331. Zákon, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů *Datum účinnosti: od 14. listopadu 2011*

● Částka 116 – rozeslaná dne 14. listopadu 2011

334. Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 393/2006 Sb., o zdravotní způsobilosti, ve znění vyhlášky č. 407/2008 Sb. *Datum účinnosti: od 29. listopadu 2011*

335. Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 487/2004 Sb., o osobnostní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, ve znění pozdějších předpisů *Datum účinnosti: od 29. listopadu 2011*

Vybral MŠ